

A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet várható alakulása – 2009

A „Szakiskolai férőhelyek meghatározása a regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k) részére” című kutatási program 2008-ban indult el a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara szervezésével és irányításával, 16 munkaadói és munkavállalói szervezet közreműködésével, valamint a Munkaerő-piaci Alap anyagi támogatásával. Ez a kutatási program 2009-ben is megvalósításra kerül néhány módosítással és több bővítéssel egyetemben, amelyek azonban az alapkoncepciót és a kutatás főbb céljait érintetlenül hagyják.

A kutatási program három fő empirikus talapzaton nyugszik: (1) a vállalati kereslet felmérése; (2) a pályakezdő szakképzettek elhelyezkedésének felmérése; és (3) a meghatározó szereplőkkel végzett interjúk.

A vállalati adatfelvételre 2009. február és május között fog sor kerülni 8 ezer magyar vállalkozás körében. Az adatfelvétel lebonyolítását és a mintába kerülő cégek meghatározását az MKIK irányítja. Az adatfelvétel szakmai koncepciójának kialakításában, a mintavételben és a kérdőív összeállításában az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáselemző Intézete (GVI) is részt vesz. A kapott adatok elemzését a GVI végzi el.

A vállalati adatfelvétel célja az üzleti szektor szakképző iskolát végzettek iránti keresletének egy, illetve négy éven belül várható alakulásának – szakmánként és megyénként, illetve régióként történő – feltérképezése.

Ezen keresztül lehetőség nyílik arra, hogy segítséget nyújtsunk a 2010/2011-es szakképzési beiskolázási keretszámok meghatározásához – a rendelkezésre álló elemzési és becslési lehetőségek mellett. Ehhez a kínálat és a kereslet egy-egy szegmensének – a szakiskolai kínálat és a versenyszektor kereslete – becslését, és a becsült értékek összevetését vesszük alapul. A szakiskolák szakmák szerinti kibocsátása a szakképzettek kínálatának egy fontos szegmensét adja. A versenyszektor kereslete és várható kereslete pedig a szakképzettek iránti kereslet fontos része. A jelenlegi magyar szabályozási feltételek és kormányzati koncepció kitüntetett szerepet tulajdonít e két szegmens meghatározásának és a közöttük levő eltérések feltárásának és csökkentésének. Ennek a koncepciónak a mozgatója a kínálat és a kereslet jobb összhangjának megteremtése azáltal, hogy szakmánként próbálja a jövőbeni kínálatot a becsült (feltételezett) jövőbeni kereslethez igazítani.

A kutatás eredmények alapján 2009 nyarára készül el az a tanulmány, amelynek elsődleges célja az, hogy a vállalati adatfelvétel eredményeire alapozva becsléseket

adjon a versenyszektor várható keresletére, és ezeket az eredményeket összehasonlítsa a rendelkezésre álló legfrissebb szakiskolai kibocsátási adatokkal.

A pályakezdő szakképzettek munkaerő-piaci elhelyezkedésének felmérése elsősorban azt a célt szolgálja, hogy kiegészítse az előrejelzett vállalati kereslet és a szakképző intézmények várható kibocsátásának összevetését azáltal, hogy pontosabban feltérképezi a pályakezdők kínálatának a vállalati kereslethez való illeszkedését. Így a korábbiaknál pontosabb kép rajzolható arról, hogy mi áll a vállalatok által gyakran jelzett munkaerőhiány jelensége mögött. Közel 3500 frissen végzett szakmunkást kérdeztünk meg a felmérés során, ami kellőképpen nagy minta ahhoz, hogy a 2009-ben végző szakmunkások várható viselkedésére tudjunk ebből következtetni.

A szakmunkások munkaerőpiacának kulcsszereplőit személyes interjúk keretében fogjuk felkeresni, ami a kvantitatív adatok „puhább” eredményekkel való kiegészítését szolgálja. Ennek oka, hogy több fontos kérdést nem lehet kielégítően vizsgálni kérdőíves módszerekkel. Az interjúkat TISzK igazgatókkal, önkormányzati tisztviselőkkel, nagy foglalkoztatók vezetőivel és munkaerő-piaci szakértőkkel végezzük.

Ez a három pillér az előző év tapasztalatainak figyelembe vételével alakult ki és szilárdult meg emellett, hogy az alapvető cél változatlan maradt: tapasztalati adatokra és a munkaerő-piaci szereplők várakozásainak felmérésére építve becslést adni a versenyszektor várható munkaerő-keresletéről és a szakképzett munkaerő kínálatának várható alakulásáról. Ez a kutatás a jövőben tovább folytatódva megteremtheti a pontosabb előrejelző rendszerek kiépítésének lehetőségét.

Lezárva: 2009. 02. 12.